

จิตสำนึกองค์กร

บทความโดย : อานาจ วัตจินดา

อีเมล : vatjinda@yahoo.com

ในเวทีการใช้ชีวิตของมนุษย์ มีเวทีให้แสดงบทบาทที่หลากหลาย เช่น เวทีครอบครัว ซึ่งเป็นเวทีที่ใกล้ชิดมากที่สุด เริ่มตั้งแต่เกิดทีเดียว เวทีใหญ่อีกแห่งหนึ่งคือเวทีสถานศึกษาคือโรงเรียนที่เราได้ศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงอุดมศึกษา อีกเวทีหนึ่งคือเวทีทางสังคม คือการเป็นสมาชิกในชุมชน สังคม หรือประเทศ หรือระดับโลก และเวทีสุดท้ายคือเวทีการทำงานในองค์กรที่เราปฏิบัติงานเพื่อดำรงชีพ ซึ่งบางคนอาจมีการเปลี่ยนสถานที่ทำงานหลายแห่งตลอดอายุการทำงาน แต่บางคนก็ทำงานที่แห่งนั้นที่เดียวจนเกษียณอายุการทำงาน

เวทีในการทำงานนี้เองที่มนุษย์มีการแสดงบทบาทอันหลากหลายและบทบาทแต่ละบทบาทก็มีความสำคัญต่อทั้งความสำเร็จของตนเองและองค์กรที่เป็นสมาชิก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาทที่เล่น ถ้าสวมบทบาทเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการก็มีระดับของความเข้มข้นต่อความสำเร็จขององค์กรระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอีกปัจจัยคือตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบว่าทำงานด้านไหน เช่นบางคนทำงานด้านเกี่ยวกับการสร้างรายได้หรือหารายได้ เช่นการตลาด การขาย หรือบางคนทำงานสนับสนุนเช่นจัดซื้อ ธุรการ บุคคล แต่ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรมากขึ้นไปอีกก็คือบทบาทระดับ ผู้บริหาร หรือระดับหัวหน้างาน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ เพียงพอในการแสดงบทบาทเพื่อบริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ประสบความสำเร็จ

การแสดงบทบาททั้งด้านการบริหาร หรือด้านระดับปฏิบัติงานก็ตามย่อมต้องมีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะเป็นผู้แสดงบทบาทที่ดี ซึ่งปกติแล้วมันเป็นสามัญสำนึกที่ปุถุชนทั่วไปย่อมคำนึงถึง แต่อย่างไรก็ดีผู้เขียนขอประมวลรวบรวมไว้เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการ คำนึงถึงของบุคลากรในองค์กร ซึ่งเรียกว่า สำนึกองค์กร 6 ประการ ดังนี้

1. สำนึกความเป็นเจ้าของ (SENSE OF BELONGING)

สำนึกแรกนี้คือการคำนึงถึงว่าองค์กรที่เราทำงานนั้นก็เหมือนหนึ่งบ้านที่สองของเรา การอยู่ในบ้านนั้นก็ถือว่าเราต้องดูแลเอาใจใส่ รักษาผลประโยชน์ ไม่นิ่งดูดาย งานบางงานถ้าช่วยได้ก็ควรต้องช่วยกัน ไม่เพียงแต่คิดว่าธุระไม่ใช่ และที่สำคัญต้องคิดเสมอว่าองค์กรอยู่ได้เราก็อยู่ได้ กล่าวคืออะไรเป็นความสูญเสียก็ต้องหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเป็นผลประโยชน์ต้องปกป้อง

2. **สำนึกความรับผิดชอบ (SENSE OF RESPONSIBILITY)**

ในการทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบถือเป็นสิ่งที่แต่ละคนควรยึดถือให้ดีที่สุด แต่ที่สำคัญการทำงานในยุคใหม่นั้นความรับผิดชอบเพียงประการเดียวไม่เพียงพออาจจะต้องมีความรู้ความสามารถ และต้องมีความเชี่ยวชาญโดยคำกล่าวที่น่าสนใจคือไม่ใช่เพียงแต่ทำงานเป็นอาชีพ แต่ต้องทำงานอย่างมืออาชีพ(Professional)

3. **สำนึกความสัมพันธ์อันดี (SENSE OF RELATIONSHIP)**

ในธุรกิจย่อมมีการแข่งขัน แต่อย่างไรก็ตามความร่วมมือเป็นสิ่งควรสร้างให้เกิดขึ้น โดยความสำนึกในความร่วมมือกันคงมีใน 3 มิติ คือมิติด้านบุคคลคือการมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน มิติที่สองคือการประสานระหว่างหน่วยงานในองค์กรและมิติสุดท้ายการคำนึงถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร ซึ่งปัจจุบันเน้นการเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจระหว่างกัน

4. **สำนึกความขบขัน(SENSE OF HUMOUR)**

การทำงานที่เคร่งเครียด และจริงจังเกินไปอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อทั้งสุขภาพตนเอง และ สุขภาพองค์กร ในยุคปัจจุบันมีการแข่งขันในทางธุรกิจอย่างเข้มข้น พนักงานก็เกิดความเครียดด้านเป้าหมายและความต้องการขององค์กร ดังนั้นสิ่งใดที่จะช่วยผ่อนคลายความเครียดให้กลายเป็นความสุข เช่นมีการมองโลกในแง่ดี หรือไม่วิตกกังวลกับเรื่องงานจนเกินไป มีอารมณ์ขันบ้าง มีการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง และมีการสังสรรค์กันบ้าง เพื่อให้การทำงานมีความสุขมากขึ้น

5. **สำนึกเชิงกลยุทธ์(SENSE OF STRATEGY)**

เป้าหมายขององค์กรเป็นสิ่งที่ทุกคนในองค์กรต้องทราบและยึดถือในการทำงานซึ่งองค์กร ยุคใหม่มักมีแผนกลยุทธ์ หรือแผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการดำเนินงาน ดังนั้นสิ่งที่เป็เป้าหมายขององค์กรในแผนที่กล่าวนั้นคือวิสัยทัศน์(VISION) ซึ่งถือเป็นธงไชยที่พนักงานทุกคนต้องคำนึงถึง เช่นถ้าองค์กรเรามุ่งเน้นการบริการ เราต้องใส่ใจในเรื่องการบริการทั้งต่อลูกค้าภายในและลูกค้าภายนอก นั่นคือการแสดงความสำนึกในกลยุทธ์

6. **สำนึกความซื่อสัตย์ (SENSE OF INTEGRITY)**

ในบทบาทสุดท้ายนี้เป็นสิ่งที่ปฎุชนคนดีพึงกระทำคือความมีคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็ในระดับปฏิบัติหรือระดับบริหาร ทั้งนี้กรอบในการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ก็คงเป็น กรอบในส่วนเกี่ยวกับกฎ ระเบียบข้อบังคับ กฎหมายในการทำงานซึ่งควรยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และกรอบใหญ่ที่แสดงความเป็นคนดีทั้งในองค์กรและสังคมคือ ศีลธรรม ซึ่งก็คงเป็นไปตามหลักการของศาสนาของแต่ละบุคคลนั่นเอง
